

רע"פ 482/14 - אהוד הלפרין נ' ערן סטאר

רע"פ 482/14 - אהוד הלפרין נ' ערן סטאר ואח'עליון

רע"פ 482/14

אהוד הלפרין

נגד

1. ערן סטאר

2. סיגל סטאר

בבית המשפט העליון

[03.03.2014]

כבוד השופט א' שהם

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה, מיום 12.12.2013, בעק"פ 1569-06-13, שניתן על-ידי השופטים: ע' גרשון; כ' סעב; ו-ת' שרון נתנאל.

החלטה

1. לפניי בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בחיפה (כב' השופטים: ע' גרשון; כ' סעב; ו-ת' שרון נתנאל), בעק"פ 1569-06-13, מיום 12.12.2013, במסגרתו נדחה ערעורו של המבקש על פסק דינו של בית משפט השלום בחיפה (כב' השופט ע' קוטון), בק"פ 34769-11-12, מיום 6.2.2013.

רקע והליכים קודמים

2. תחילתו של הליך זה, הינו בקובלנה פלילית שהגיש המבקש, נגד שכניו לבית המשותף ברחוב ד"ר שימקין נחום 29 בחיפה - הם המשיבים. כתב הקובלנה הפלילית הוגש ביום 19.11.2012, ובו ייחס המבקש למשיבים עבירות של היזק בזדון, לפי סעיף 452 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין). לטענת המבקש, גרמו המשיבים נזק לבניין בכך שביצעו "רצף מעשים ומחדלים" החל משנת 2008. מעשים ומחדלים אלו, כפי שהם מפורטים בכתב הקובלנה, הינם רכישת דירתם כאשר מותקנים מחוצה לה מזגן, דוד שמש וצלחת לוויין; התקנת סורגים על גבי מפתחי חלונות הדירה; והתקנת מרזב נוסף. ביום 10.1.2013, הגיש המבקש כתב קובלנה מתוקן, אליו נוספו טענות בדבר "חבלה לטיח" בבניין, חבלה אשר נעשתה במסגרת בדיקת היתכנות לקידום פרויקט תמ"א 38 בבניין.

3. ביום 25.4.2013, ניתנה הכרעת הדין בקובלנה. בית משפט השלום הורה על ביטול חלקי כתב הקובלנה המתייחסים לפעולות שנעשו עוד בטרם רכשו המשיבים את הדירה (התקנת המזגן, דוד השמש, וצלחת הלוויין). ביחס ליתר טענותיו של המבקש, הוחלט לזכות את המשיבים, בהתאם לסעיף 34יז לחוק העונשין הקובע הגנה בגין "זוטי דברים". נוכח הזיכוי, הגישו המשיבים ביום 30.4.13 בקשה לחייב את הקובל בהוצאות, ובה טענו, בין היתר, כי המבקש עשה שימוש לרעה בהליך הקובלנה הפלילית כנגד שכניו. לאחר דיון בטענות הצדדים, נפסקו לטובת המשיבים הוצאות משפט בסך 2,982 ש"ח.

4. המבקש ערער לבית המשפט המחוזי בחיפה על פסק דינו של בית משפט השלום. ביום 12.12.2013, נדחה ערעורו של המבקש, מאחר שבית המשפט המחוזי לא מצא בפסק דינו של בית משפט השלום כל פגם. בית המשפט המחוזי סמך את ידיו על שני חלקי פסק הדין, הן לעניין הביטול החלקי של כתב הקובלנה, המתייחס לפעולות שנעשו טרם רכישת הדירה, והן לעניין הקביעה כי יתר הפרשיות המתוארות בכתב הקובלנה נכנסות לגדר "זוטי דברים". בית המשפט המחוזי שב והדגיש כי המדובר בפעולות שבוצעו ברכוש משותף, בהסכמת רוב בעלי הדירות, מתוך מטרה לשפר את תנאי המחיה בבניין, ואין מדובר בפגיעה בלתי-מידתית ברכוש. בית המשפט המחוזי שב והעלה את החשש מפני "פרישה רחבה מידי של ההליך הפלילי", העשויה לנבוע משימוש מופרז במנגנון הקובלנה הפלילית הפרטית. יצוין, כי בהליך זה לא נפסקו הוצאות משפט "רק מאחר שמדובר בהליך פלילי (גם אם פלילי 'פרטי') ועל מנת שלא להרבות מחלוקות בין הצדדים".
- הבקשה לרשות ערעור
5. המבקש הגיש בקשת רשות ערעור על פסק-דינו של בית המשפט המחוזי, היא הבקשה שלפניי. מן הבקשה עולות טענות שונות כנגד פסק-דינו של בית המשפט המחוזי, ויאמר כבר עתה כי מדובר בטענות "ערעוריות" גרידא, מבלי שהובהר על-ידי המבקש באיזה אופן הוא עומד בתנאים למתן רשות ערעור לבית משפט זה. דומה, כי המבקש מנסה לבסס חלק מטיעונו על קיומו של פסק דין שניתן בבית המשפט המחוזי בקובלנה קודמת שהגיש, כנגד שכנים אחרים (עק"פ 13668-04-11, להלן: עניין כרמי). טענה נוספת העולה מן הבקשה הינה כי המשיבים לא הרימו את נטל ההוכחה להראות כי מדובר ב"זוטי דברים", ומכיוון שלא הוכחו התנאים להתקיימותו של סייג זה, יש לבטל את הזיכוי ולהרשיע את המשיבים.
- דין והכרעה
6. לאחר עיון בבקשת רשות הערעור ובנספחיה, הגעתי לכלל מסקנה כי דינה להידחות.
7. הלכה מושרשת ומקובלת הינה כי רשות ערעור "בגלגול שלישי" בפני בית משפט זה תינתן אך במקרים המעוררים שאלה משפטית נכבדה או סוגיה ציבורית החורגת מעניינו הפרטי של המבקש, וכן במקרים יוצאי דופן בהם עולה חשש לעיוות דין או לאי צדק כלפי המבקש (רע"פ 7683/13 פרלמן נ' מדינת ישראל (23.2.2014); רע"פ 4918/13 כהן נ' מדינת ישראל (18.2.2014); רע"פ 8554/13 פלוני נ' מדינת ישראל (13.2.2014)). בענייננו לא טען המבקש, במפורש או במשתמע, לקיומה של שאלה משפטית החורגת מעניינו הפרטי, והבקשה אף לא מעלה חשש לאי-צדק כלפיו. לפיכך, דין הבקשה להדחות.

8. למעלה מן הצורך, אתיחס לגופן של מקצת מטענות המבקש. ביחס לטענה המוזכרת בבקשה ולפיה, "נטל ההוכחה [לענין "זוטי דברים"] הוא על הטוען", יובהר כי בית המשפט קיבל את טענת המשיבים, וקבע כי הטענות המועלות בכתב הקובלנה אכן מהוות "זוטי דברים". הגנה זו הוענקה למשיבים בשלב מקדמי של ההליך, וזאת רק "מתוך הנחה כי העובדות המתוארות בכתב האישום כולן נכונות וכי הן מהוות עבירה" (פסקה 14 לפסק דינו של בית משפט השלום). מכאן שלא הוכח קיומה של עבירה פלילית, ואין מקום לדרישתו של המבקש להרשיע את המשיבים.
- עוד כוללת הבקשה הפניה לפסק הדין בעמ"א (רמ') 13443-11-09 ועדה מקומית לתכנון ובניה עמק לוד נ' אלון, מיום 22.1.2012 (להלן: ענין אלון). ככל הנראה, מנסה המבקש ללמוד לעניינו כי הגנת "זוטי דברים" לא תחול במקרה של בניה בלתי-חוקית. אלא שההשוואה מהתם להכא הינה חסרת בסיס. ראשית, בענין אלון נדונו עבירות על פי חוק התכנון והבניה, השונות מן העבירה שעניינה היזק בזדון הנדונה במקרה דנן. שנית, בענין אלון נדחתה טענת הנאשמים בדבר "זוטי דברים" ביחס לבניית גדר בגובה 1.80 מ' ללא היתר, ולא ברור מהו המכנה המשותף בין המקרים. זאת, בפרט כאשר פעולות הבניה שביצעו הנאשמים בענין אלון אף חרגו מן ההגדרות הקבועות במפורש בתקנות התכנון והבניה (היתר לעבודה מצומצמת), התשס"ג-2003, דבר אשר לא נטען בעניינו.
9. בענין כרמי, אליו שב והפנה המבקש מספר פעמים, נדחתה קובלנה נוספת שהגיש המבקש כנגד ארבעה משכניו, וכן נדחה ערעורו על ההחלטה לדחות את הקובלנה, תוך פסיקת הוצאות לחובתו. בפסק הדין שניתן בערעור צוין, כי ביחס לאחד השכנים אכן מדובר ב"זוטי דברים" (הקובלנה התייחסה להעברת צינור בקיר החיצוני של הבניין), וביחס לשלושת השכנים האחרים נקבע כי כלל לא היה מקום להגשת ערעור. ההפניה לענין זה אינה מועילה למבקש בטענותיו, ואף יוצרת חשש כי הגשת קובלנה פלילית מהווה עבורו דרך קבע להתמודדות עם מקרים של סכסוכי שכנים (ראו: ק"פ 1014/04 הלפרין נ' קליין (15.6.2005); וכן ק"פ 13989-01-12 הלפרין נ' דורפברגר).
- ראוי לציון בהקשר זה כי קובלנה פרטית מהווה חריג במסגרת המשפט הפלילי, בכך שהיא מאפשרת קיומו של הליך פלילי, על השלכותיו כבדות המשקל, בהתאם לרצונו של אדם פרטי (ראו לענין זה, רע"פ 10857/08 אבו סוכון נ' מדינת ישראל (20.8.2009)). לצד יתרונותיו של מוסד הקובלנה הפלילית הפרטית לצורך אכיפת החוק, הוא מעורר חששות: "קיים חשש לקובלנה חסרת יסוד מספיק בעובדות. קיים חשש שהקובל מונע מרגשי נקם או מעוניין להציק לנאשם או להטרידו. יש בקובלנות גם בזבוז זמן יקר של בית המשפט, בייחוד באותם מקרים שהקובל אינו מיוצג על ידי עורך דין ואינו יודע איך לנהל את הדיון." (בש"פ 3503/91 שוברט נ' צפירי, פסקה 5 לפסק-דינה של השופטת נתניהו (16.6.92); וכן ראו ה' בן עתו "הקובלנה הפרטית" הפרקליט כה 521 (1969)).
- לחששות אלו ניתן מענה, בין היתר, באפשרות להטיל על הקובל את תשלום הוצאות הגנתו של הנאשם, במקרה של זיכוי או ביטול אישום (סעיף 80(א) לחוק העונשין). כמו כן, ניתנה בחקיקה אפשרות להפסקת הדיון בקובלנה שהגיש קובל בלתי-מיוצג אשר "אינו מסוגל לנהל בעצמו את ענינו בבית המשפט, או שהוא מנהל את ענינו באופן טורדני" (סעיף 73 לחוק סדר הדין הפלילי [נוסח משולב], התשמ"ב-1982). אכן, השימוש בכלי של קובלנה פלילית צריך להיות מושכל ולהיעשות במקרים המתאימים לכך, וכאמור בפסקי הדין שניתנו בבית המשפט המחוזי ובבית משפט השלום, ספק אם הגשת הקובלנה דן עונה על דרישות אלה.
10. לאור האמור, בקשת רשות הערעור נדחת בזאת.
- ניתנה היום, א' באדר ב' התשע"ד (3.3.2014).